

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
S V 0 3 6 G	M 2 1 0	2 0 1 8 - 1 0 - 0 4
Kursnamn	Svenska språket I GR (A), Läs- och skrivutveckling för gr...	
Provnamn	Språkbeskrivning	
Ort	Sundsvall	
Termin	H18	
Ämne	Svenska språket	

MITTUNIVERSITETET
Avdelningen för humaniora
Elzbieta Strzelecka
(010 142 81 75)

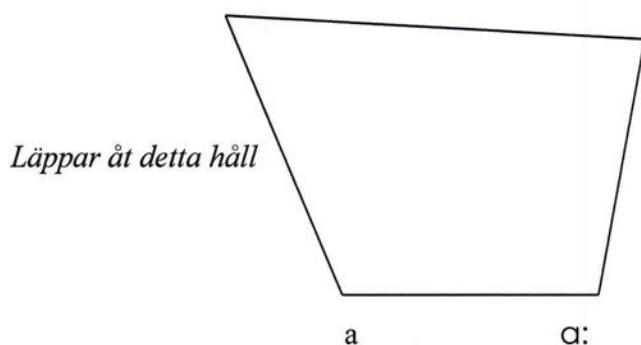
TENTAMEN
Svenska språket GR (A)
Att beskriva språket, 7,5 hp
den 4 oktober 2018
kl. 8.00–13.00

Försök att svara utförligt, men ändå kortfattat på frågorna. **Skriv INTE på baksidorna! Använd vid behov lösa blad.** Inga hjälpmedel är tillåtna. (Texterna är hämtade ur *Att vara Elvis* av Maria Gripe.) Tentamen består av 19 frågor (12 sidor).

Tentamen består av två delar. Den första omfattar huvudsakligen fonetik, fonologi, semantik och morfologi, den andra syntax och ordföljd. Skrivningen ger maximalt 100 poäng fördelade på 50 poäng per del. För ett godkänt resultat krävs minst 60 % på varje del dvs. minst 30 poäng. Vid underkänt på en av delarna tenteras endast denna om.

LYCKA TILL!

1. a) Figuren nedan kallas för vokalfyrsiding. Som du vet används den för att visa var i munnen (4 p) som vokaler bildas. Tänk dig nu att du har läpparna åt VÄNSTER. Rita in i vokalfyrsidingen:
- Läget för vokalen /a/ i till exempel *katt*
  - Läget för vokalen /i:/ i till exempel *vit*
  - Läget för vokalen /y:/ i till exempel *syl*
  - Läget för vokalen /ø:/ i till exempel *föl*

- b) Ange kriterier som används för att beskriva vokaler och sätt figuren ovan i relation till dessa kriterier.

2. Den grundläggande principen för svensk stavning är den fonematiska principen, ett ljud = (3) ett tecken. Förklara denna princip och ange minst tre undantag där man inte följer denna princip. Förklara och illustrera med exempel.

3. Ge egna exempel på ordpar som illustrerar a) synonymi, b) homonymi c) polysemi. Ett av (3 p) orden i varje ordpar ska hämtas från texten *Att vara Elvis*.

4. Förklara och exemplifiera, gärna med exempel från texten *Att vara Elvis!*. (6 p)

a) skillnaden mellan fonem och morfem

b) skillnaden mellan adjektiv och adverb

c) skillnaden mellan subjunktion och konjunktion

5. Vilka tre kriterier använder man för att definiera ordklasser? Välj ett kriterium och beskriv (4 p) det utförligt. Illustrera med exempel.

6. Vad menas med kongruensböjning? Förklara och illustrera med exempel tagna ur texten *Att vara Elvis!* (3 p)

7. I textutdraget nedan finns flera verb. Sortera samtliga verb i grupper av finita (presens, preteritum, imperativ) och infinita (infinitiv, supinum, particip). (4 p)

Han skriver med en svart filtspetspenna. Flera pennor har gått åt, och boken är snart fullskriven.

Det kommer att sluta illa för honom, det ser han, med så mycket på sitt samvete på så kort tid.

Men det enda han kan göra är ju att hålla reda på synderna, så att samvetet inte slutar fungera. Det är ett oerhört arbete.

Finita verbformer _____

Infinita verbformer _____

8. Skriv följande ord, tagna ur texten ovan, i den form som anges: (4 p)

<i>kort</i>	komparativ	
<i>hålla</i>	supinum	
<i>arbete</i>	bestämd form pluralis, grundform	
<i>göra</i>	preteritum, passiv	

9. Ange vilken ordklass de understrukna orden i texten nedan tillhör. (Som ordklassbeteckning räknas: substantiv, adjektiv, pronomen, artikel, räkneord, verb, particip, adverb, verbpartikel, preposition, konjunktion, subjunktion, infinitivmärke, interjektion.) (19 p)

1. Mamma kramar om honom. Sen ringer det i telefon, det är mormor, och mamma talar om för henne, att Elvis är då "för söt" i alla fall. Han är inte alls "förhärdat" som det kan tyckas. Han
2. ångrar verkligen när han **har varit** "stygg" mot sin mamma.
3. Elvis sätter händerna för öronen, men mamma pratar högt för att han ska få höra hur hon
4. berömmar honom inför mormor. Och när han går förbi ler hon ömt och viskar, att mormor tycker
5. att han är "gullig".
6. Men han mår inte bra av det här. Han försvinner in på toaletten och antecknar alltihop i
7. Syndaboken. Sidorna är svarta nu. Han skriver med en svart filtspetspenna. Flera pennor har gått
8. åt, och boken är snart fullskriven.
9. Det **kommer att sluta illa** för honom, det ser han, med så mycket på sitt samvete på så kort tid.
10. Men det enda han kan göra är ju att hålla reda på synderna, så att **samvetet** inte slutar fungera. Det
11. är ett oerhört arbete.
- 12.

- a) Ange vilken ordklass de understrukna orden i texten tillhör.

<i>som</i>	_____	<i>verkligen</i>	_____
<i>få</i>	_____	<i>ömt</i>	_____
<i>tycker</i>	_____	<i>Syndaboken</i>	_____
<i>med</i>	_____	<i>men</i>	_____

- b) Precisera det ovan fetstilta substantivet *samvetet* beträffande genus, numerus, species och kasus.

- c) Ange tempus för de fetstilta verbfraserna *har varit* och *kommer att sluta illa*.

- d) Ge belägg på följande företeelser ur texten ovan. Ange **ett** (och endast ett) exempel på varje företeelse.

adverb	_____ rad	obestämd artikel	_____ rad
verbpartikel	_____ rad	adjektiv i singularis	_____ rad
preposition	_____ rad	subjunktion	_____ rad
konjunktion	_____ rad	personligt pronomen	_____ rad

- e) Ange vilken sorts fraser följande uttryck utgör.

mot sin mamma _____ *ett oerhört arbete* _____

DEL 2.

10. Vad menas med *grammatik* egentligen? Ge ett resonerande svar!

(3 p)

11. Konstruera tre satser med följande satsdelar (de behöver inte stå i denna ordning):

(3 p)

1 subjekt, predikat, satsadverbial, direkt objekt, indirekt objekt

2 subjekt, predikat, predikativ, satsadverbial

3. subjekt, predikat, satsadverbial, rumsadverbial

12. Stryk under samtliga bisatser i nedanstående text., första gradens bisatser med ett enkelt streck, andra gradens med dubbelt streck osv. Stryk under alla ord som hör till respektive bisats. OBS! Poängavdrag ges för understrukna, felaktigt klassificerade fraser. (10 p)

Ja, det finns inte mycket att välja på. Det blir väl som vanligt, att han får vara ihop med Annarosa i smyg, bakom ryggen på mamma. Det går så länge det går, tills Sivan eller någon annan får syn på dem en dag och ringer och skvallrar.

Vad Annarosa tänker vet han inte, hon har ingenting sagt. (Men det är klart att hon måste undra varför han aldrig ber henne komma hem till sig. Varför de ska vara hos henne i jämt. [...])

Men han mår inte bra av det här. Han försvinner in på toaletten och antecknar alltihop i Syndaboken. Sidorna är svarta nu. Han skriver med en svart filtspetspenna. Flera pennor har gått åt, och boken är snart fullskriven.

Det kommer att sluta illa för honom, det ser han, med så mycket på sitt samvete på så kort tid. Men det enda han kan göra är ju att hålla reda på synderna, så att samvetet inte slutar fungera. Det är ett oerhört arbete.

Men det otäcka är att han känner sig liksom lurad på nåt vis. Ideligen inlurad i fällor – osynliga fällor som driver honom till att ljuga. Så fort han ska göra nånting på egen hand, så är strax en fälla där. Han trillar dit och måste ljuga för att klara skinnet. Just så känns det. Men vem som lägger ut fällorna har han ingen aning.

13. Förklara skillnaden mellan objekt och predikativ. Ange exempel, gärna från texten ovan. (2 p)

14. Ta ut primära satsdelar i nedanstående meningar. (När du har fått in alla ord i någon satsdel behöver du **inte** gå vidare och analysera inne i satsdelarna.). Använd inga förkortningar. Använd följande termer: subjekt, predikat, objekt (direkt, indirekt), predikativ, adverbial (rums-, tids-, satsadverbial osv.) (7 p)

a) *Vad ska han göra nu?*

b) *De får åka skridskor på rasterna, alla i skolan är glada.*

c) *Flera pennor har gått åt, och boken är snart fullskriven.*

d) *Han försvinner in på toaletten och antecknar alltihop i Syndaboken.*

15. Gör en fullständig analys av nedanstående mening. Ange såväl primära som sekundära satsdelar. (2 p)

Hon har läst lite i en bok om barnpsykologi som Sivan hört om och rekommenderat.

16. Ange satsdelsbeteckning för de understrukna leden i textavsnittet nedan

(4)

Men han mår inte bra av det här. Han försvinner in på toaletten och antecknar alltihop i Syndaboken. Sidorna är svarta nu. Han skriver med en svart filtpetspenna. Flera pennor har gått åt, och boken är snart fullskriven.

Det kommer att sluta illa för honom, det ser han, med så mycket på sitt samvete på så kort tid. Men det enda han kan göra är ju att hålla reda på synderna, så att samvetet inte slutar fungera. Det är ett oerhört arbete.

alltihop _____ svarta _____

med en svart filtpetspenna. _____ flera pennor _____

kommer att sluta _____ det (rad 4) _____

så att samvetet inte slutar fungera. _____ det (rad 5) _____

(8 p)

17. a) Vanliga inlärarfel (andraspråksfel) är brott mot följande regler: FV-2 (det finita verbet står på andra plats i huvudsatsen), BIFF (i *Bisatsen står Inte Före det Finita verbet*), HEFF (i *Huvudsatsen står inte EFter det Finita verbet*) samt regler om bestämdhet, kongruens och tempus. Bryter nedanstående skribent mot någon av de nämnda reglerna? Förklara minst **tre av reglerna och ge minst ett exempel** från nedanstående text på varje regel du förklarar!

b) Skriv om texten till korrekt svenska.

Jag bor i Östersund i två månader. Jag kom med Hilda i slutet på augusti. Först vi bodde på Hospitalsgatan men nu vi bor på Storgatan. Vi trivs jättebra. Mittuniversitetet är ett gott skolan som jag tycker verkligen mycket om. Lärare är snäll och jag hoppas jag kan svenskan mycket när jag går hem i december. Vädret inte tycker jag om.

a) 1

a 2)

a 3)

b)

